

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

De excommunicato per hanc Bullam ob delictum notorium, an vitandus sit, antequam denunciatur. Cap. XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

mero 22. & probatur per capitul. si. q. niat. accu. poss. & l. si. ff. de de. cr. ab ord. fact. ergo idem & hic. Postremo, quoniam auctor huius Bullæ, & si non incognitam fore Bullam hanc ijs præsumit, ad quos pertinet, ex quo valuis. Ecclæ. Lateran. & Basilicæ principis Apostolorum eas affigi curauit, vt habetur in 3. part. capitul. 5. non tamen prohibet, quin contra præsumptionem hanc ignorantia probari possit, & probata admitti potest, ac debet, nam præsumptio hæc hominis est, quæ probationem contrariam admittit, vt sensit Abb. in capitul. quanto. numero 3. versicu. venio nunc ad secundum, ibi, etsi male arbitrabitur, corrigetur factum per iudicem appell. de præsumpt. etenim & præsumptio iuris tantum, quæ itidem est illa, quæ probationem contrariam non tollit, vt inquit Abb. in eodem capitul. quanto. numero 2. versicul. Circa primum, & sequitur ibi Felin. numero 3. versicul. Et adde probabilis ignorantia, probationem contrariam admittit. Qua ratione autem probetur, declarauit Felin. in eodem capitul. quanto, de præsumpt. Quare rustici, & simplices homines præsertim, qui in locis iis morantur, vbi Bulla hæc non promulgatur sæpius excommunicationes huius Bullæ euadent, & sic remanet dissoluta 14. qu. an afficiat ignorantes, nam aut probabilem ignorantiam habent, & excu-

santur, aut non, & tunc secus, sed iam ad alias veniamus.

De excommunicato per hanc Bullam ob delictum notorium, an vitandus sit, antequam denunciatur. Cap. XV.

S. V. M. M. A.

I Excommunicatus per hanc Bullam notorius sit adeo, vt & non denunciatus vitari debeat, propterea quod delictum commissum notorium est.

I Decimaquinta quæstio est, an, si notorium sit quem delictum aliquod commisisse ex iis, quæ per Bullam hanc prohibentur, notorium etiam sit ipsum excommunicatum esse, adeo vt vitare eum debeamus, esto denunciatus non sit, cum hodie vitare excommunicatum non debeamus, nisi aut notorius, aut denunciatus sit, ob extrauagan. ad euitanda, quam inseruimus, & declarauimus in Tractatu nostro de censuris, capitul. 13. §. 7. Tab. 1. vt exempli gratia notorium est hæreticum schismaticumve quem esse, an igitur dicendum est & notorie ipsum esse excommunicatū? nam, si id esset, sine dubitatione vitare eum deberemus, ob cit. extrauagan. Hanc quæstionem mouit Nauar. in capitul. 22. nume. 6. de Orat. & hor. canon. sed tamen non aperte rem mihi explicasse videtur.

B 4 Ego

Ego igitur vt absolutam rei huius cognitionem habeamus ; sic distinguendum censeo . Aut notorium tantum est factum , exempli gratia arma ad christiana religionis hostes , quem detulisse , sed notorium non est hunc nullam excusationem habere , quamobrem id iure fecerit , & in hoc casu hunc vitare nos non debere concludo , nam , vt quis excommunicatum vitet , non solum requiritur , vt notorium factum sit , quamobrem excommunicatio lata est , verum etiam , & hoc scilicet nullam causam ipsum habere , quamobrem se excuset , quominus deliquerit , vt id probauimus in Tractatu nostro de Censuris in Tab. 1. capitul. 13. §. 7. numero 4. Quare Iul. Cla. in practi. crim. lib. 5. §. fin. quaest. 9. versicu. Sed aduerte , inquit , vt notorium delictum sit , non sat esse ipsum delictum notorium esse , verum requiri , vt notorium etiam sit de linquentem nullam defensionē , nullamque excusationem habere , ergo idem hic .

Aut notorium est factum ipsum , notorium etiam est nullam excusationem ipsum habere , sed tamen notorium non est qui tale delictum fecit , excommunicatum esse , & in hoc etiam casu vitare hunc non debemus esto enim reliqua notoria sint , excommunicatio tamen , quæ est proxima causa , quamobrem ipsum vitemus , notoria non est , atque sic

dixit Nauarr. eodem numero 6. non enim consequitur , notorium factum est , ergo & poena est notoria , ex diuersis enim illatio non fit . argument. l. Papinianus exuli. ff. de min. Quare quod multa per Bullam hanc prohibita sunt , quæ facile ignorare possumus , an secum excommunicationem adiunctam habeant , ob eam rem esto sciamus , quem talia commisisse , non idcirco vitare ipsum cogemur , si ob id excommunicatum esse ignorabimus .

Aut notorium est delictum commissum esse , item committentem nullam in hoc excusationem habere , postremo pro tali delicto excommunicatione quem obligari , & in hoc casu his tribus concurrentibus hunc vitabimus , esto denunciatus non sit , quamuis quod raro tria hæc concurrunt , raro erit casus in quo quem vitare debeamus , pauci enim casus sunt , pro quibus excommunicationem latam notorium sit . Hinc Illustrissimus Tolletus in Bulla Cœnæ Domini excommunicatio . prima numero 12. inquit , quod licet excommunicentur hæretici , & aliquorum sectæ exprimentur , non tamen ob id sunt nominatim excommunicati quousque ab ecclesia declarentur tales , & propterea non tenemur eos vitare , quamuis maxime debemus vitare hæreticos propter periculum peruersionis . In

hac

hac igitur questione sic concludendum cenſeo, ad alia tranſeamus.

De explicatione horum verborum Excommunicamus, & Anathematizamus, quæ habentur in ſingulis capitulis ſecundæ partis. Cap. XVI.

S V M M A.

- 1 Excommunicamus, & Anathematizamus diuerſa ſunt.
- 2 Excōicamus. } quid ſignificent
Anathema } quoad Bullam hanc
tizamus. }
- 3 Minor excommunicatio quid operatur.
- 4 Maior excommunicatio quid operatur.
- 5 Anathema ſignificat quid deteſtabile.
- 6 Anathematizare ſignificat deteſtari.

Decima ſexta quæſtio eſt, an ea verba, quæ in ſingulis capitulis ſecundæ partis habentur: Excommunicamus, & Anathematizamus idem ſignificent, & inter ſe differant, duo igitur hic conſideranda ſunt. Primum, an diuerſa ſint, id eſt diuerſa ſignificent. Alterum, eſto diuerſa ſint, quid ſingula ſint, ac ſignificent.

- 1 Quoad primum igitur ꝑ dico diuerſa eſſe inter ſe, tum quòd diuerſo nomine nominantur, ergo non idem. argumen. l. ſi idem, C.

de codicill. tum quòd copula. Et, quæ ponitur inter ipſa, inter diuerſa poni ſolet, vt ait Glo. communiter recept. in Rubr. ff. de iur. & fact. ignor. Poſtremo probatur id in capitul. cum non ab homine. de iudic. vbi iubetur clericum incorrigibilem prius excommunicari, deinde anathematis mucrone ferri, ergo diuerſa ſunt, at que ſic ſenſit Nauarr. in Commentario de datis, & promiſſis pro iuſtitia, vel gratia obtinenda. n. 10.

- 2 Quoad alterum ꝑ quid ſignificent DD. concludunt, vt inquit Nauar. ibid. per verb. Excommunicamus, minorem excommunicationem ferri, per verbum Anathematizamus, maiorem excommunicationem promulgari, & hoc ob cit. c. cum non ab homine. de iudic. Horum ſententia hic nullo modo mihi quadrat, nam, ex quo eodem tempore & maior & minor excōicatio fertur, quid minor operabitur, cum per anathema & id efficiatur, quod minor excommunicatio efficit? ꝑ nā minor excommunicatio ſacramentorum communionem tantum priuat, ꝑ maior vero & ſacramentorum, & chriſtianorum communionem, vt habetur in capitul. ſin. de cler. excommunic. min. & in capitul. penult. de ſentent. excommun. Nec obſtat capitul. cum non ab homine, nam ibi diuerſo tempore minor excommunicatio fertur, & idcirco operatur, ibi enim